Ч. 72 (11.325). Львів, пятниця 30. березня 1928. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Важкі початки.

Львів, 28. березня 1928.

Вчора почав новобибраний, третій з черги сойм відродженої Річнпосполитої своє істнування. Почав його без сумніву сензаційно. Перший день того сойму стане в житті польського парляментаризму маркантно історичним але не тому, що він перший, а в далеко більшій мірі і передовсім тому, що при його відкритті введено на соймову салю під проводом самого міністра внутрішніх справ для припинення демонстрацій крайньої посольської лівиці державну мундурову поліцію. Ми позбавлені спроможности належно коментувати цей факт з уваги на теперішні цензурні умовини. Одначе він сам собою такий промовистий, що може обійтися переходово без коментарів.

Та це не значить, що вже в найближчій будуччині не будуть його коментувати в усяких видах та формах усі заінтересовані парляментарні чинники і що не будуть з нього робити висновків і то якнайдалійдучих у принороволенні до своєї парляментарної тактики. Сойм зробив з того уже перший висновок такий, що вибрав маршалком І. Дашинсько го проти кандидата одинки теперішнього віцепремієра Ради Міністрів Бартеля. Без сумніву, що вибираючи на становище голови сойму посла Дашинського соймова більшість кермувалася при тому інтересами парляментаризму та намірами збереження парляментарних традицій і прав. Факт введення мундурової поліції до соймової салі вплинув так на деякі соймові групи, що вони в останній хвилі рішили взяти участь у виборі (як українці) маршалка, а на інші в тому напрямі, що в останній хвилі рішили віддати свої голоси (як частина жидів) на посла Дашинського замість на віцепрем. Бартеля, щоби в будуччині не бути свідками й учасниками подій, аналогічних до тієї з введенням до сойму поліції та з примусовим випроваджуванням і арештуванням послів.

Перший день життя нового сойму дасть богато до думання та розважування над своєю тактикою всім беззастережним сторонникам теперішнього уряду і буде мати не малий вплив на уклад відносин самого уряду до нового сойму. Уряд напевно буде робити заходи і впливати на своїх соймових сторонників у тому напрямі, щоби негайно змінити соймовий регулямін в напрямі недопущення ніякої соймової обструкції або штучного проволікання нарад.

У звязку з подіями першого дня в соймі пише на ту тему в таких справах не зле поінформований краківський „Час" між іншим ось що:

„Одною з таких справ, щодо яких мусять усі партії порозумітися з урядом, чи то сойм у Польщі має взагалі справно працювати, є справа зміни регуляміну. Теперішний регулямін був обрахований на облекшення обструкції — може не конче обструкції в таких диких формах, але в кожному випадку обструкції в формах легальних. Цей регулямін мусить бути змінений. **Владу маршалка над послами треба скріпити.** Можність перешкод у нарадах треба усунути. Спроби проволікання нарад і недопускання до ухвал треба припинити. Час плодження і творення нових законів треба скоротити. **Урядові треба забезпечити перед тенденційними інтерпеляціями,** [illegible] і погоджуваннями. Передовсім треба створити орган для порозуміння між урядом і парляментом, щоби один не тягнув до ліса, а другий до біса. Все те мусить найти вислів у новому регуляміні. Старий належить зложити до архіву як дивогляд з доби соймократії та суверенности бувших шановних послів".

Отже „Час" сформулував досить докладно те, до чого буде прямувати уряд та його прихильники в соймі. Чи зміна регуляміну в такому напрямі пройде в соймі, чи ні, це буде залежати передовсім від пепесівців. А в їх нутрі йде тепер, як відомо, покищо тиха, але послідовна боротьба між принціпіяльними опозиціоністами до теперішнього уряду і його тихими прихильниками т. зв. пілсудчиками. Прорвається та боротьба на зовні передовсім у самому столичному пепесівському партійному тілі, і нема сумніву, що з його перенеслась вона і на парляментарну арену.

Крім того намічується ще одна боротьба за зміну регуляміну, але з іншого боку та з іншими цілями, бо в напрямі його, що так скажемо, зліберальзування, а саме: українські посли заповіли вже при складанні приречення боротьбу за допущення української мови до парляментарних нарад. Якщо анальогічні домагання висунуть також інші непольські посли (як німці та білорусини), в що ми не повинніб сумніватися, то боротьба за зміну соймового регуляміну зможе приняти дуже складні форми і стати затяжною. Так звані демократичні польські групи і демократична соймова польська лівиця не підтримають українців у їхній боротьбі, але за те не можна сумніватися, що українці, німці та білорусини (щодо жидів то це не дуже певна справа.) ужиють усіх засобів на те, щоби не допустити до зміни регуляміну в дусі його загострення, як це намітив „Час".

Словом, перші акти і політичні посунення нового сойму почалися і підуть далі під гаслами боротьби за ідею парляментаризму проти заміхань на обмеження парляментарних прав і привілеїв. Це без сумніву причиниться тільки до напруження між соймом і урядом, що знов не віщує перспектив здорової праці теперішнім польським законодатним установам.

Після виборчого бою.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ

IX. Причини виборчої катастрофи на північних землях.

Коли вислід виборів в Галичині, не вважаючи на наше розбиття і нечуваний натиск чужонаціональних чинників, всетаки можна вважати середнім, то на північних землях, а головно на Волині, є він просто катастрофальний. А вже крайно непригожий є він для Українського Нац.-Дем. Обєднання. На Волині й на Поліссі вибрано всього 9 послів всіх українських партій і безпартійних (4 з листи 8, 2 з листи 19, 2 з листи 22 і 1 з листи 18). І це сталося на території, де відсоток українського населення доходить до 80 прц., а на Волині навіть його переступає, де в 1922 р. „меншостева" 16-ка перевела 20 послів, а в тому 14 українців.

Що спричинило цю катастрофу?

В першу чергу становище, ділання і поведінка чужонаціональних чинників, в другу — розбиття серед українського громадянства, дезорієнтація і зневіра. Та всетаки радикали і сельроби перевели з 9-ти послів 8 (в тому одного безпартійного), а 18-ка лише одного і то безпартійного, хоч і зближеного до Обєднання. Чому Обєднання потерпіло на Волині й на Поліссі таку невдачу? Правдою є, що натиск чужонаціональних чинників зі всіми своїми відтінками і розгалуженнями, своїм головним вантажем звалювався на Обєднання, але й правдою є, що там Обєднання не мало жадної організації, ніякого звязку з масами. З послів і сенаторів — так сказатиб — попереднього випуску трьох належало до Обєднання. Але що з того, коли один з тих послів на протязі пятилітнього послування ані одного разу не був у своїй виборчій окрузі, перетворившись в якусь мітичну, трансцендентальну появу. Другий з послів взагалі проявляв нехіть до зустрічі з масами, не з якогось байдужого відношення до них, тільки органічно не був здатний до підтримування звязків. А сенатор проявляв значнішу активність, але безплянову, здебільшого серед „верхів" тамошньої нечисленної хиткої й крутарської інтелігенції, возився з нею, як баба зі ступою, в своїй наївности чи безосновній добрій вірі покладав на неї великі надії. Бажаючи ту інтелігенцію приєднати, як „табу" виставляв безпринціпне безпартійство, підтримував його і навіть підсичував у своїм органі. А одночасно завзято стеріг „сокальського кордону", не перепускаючи через нього галичан, щоби не вводити замішання, бо — мовляв — з часом все викларується. Коли говориться про потребу безпосередньої зустрічі з волинським громадянством та про конечність організації на партійній основі, то звичайно бачилося відмахування руками. Колиж вказувалося на організаційні поступи інших партій, то чулося заєдно, що це не відповідає дійсности, що організація нпр. сель-робів вилами на воді писана, що вони мають на Волині якраз таку саму організацію, як Обєднання, себто не мають ніякої. Але при виборах виявилося, що всеж там мусить бути якась сель-робівська організація, коли під прапором Сель-Роба (правиці) переведено 4 послів, а під прапором Обєднання фактично ані одного. А й радикали перевели на Волині одного партійця й одного безпартійного, хоч вони не мали там свого органу як УНДО, хоч ані один посол з попередньої репрезентації не признавався до них, хоч усіх радикалів на Волині нараховувано лише двох (Жук і Нивинський). Але сель-роби й радикали, хоч може одних і других, був тільки невеличкий гурток, працювали серед мас працювали в „Просвіті", в початкуючій кооперації, селяни бачили їх між собою, хоч може й рідко, бо люди „російського хову", хоч залюбки балакають про народ, народню гущу, народні інтереси, хоч бажалиб тому народові неба прихилити, приноровлюючи найпоступовіші, наймодніші соціяльні й культурні ідеї, то по суті знають той народ і його потреби з літератури, але не з живої дійсности. А послів і сенаторів Обєднання бачив той народ хіба у якійсь винятково святочній хвилі. Зновуж обезцінювання чи недоцінювання організаційних поступів інших партій мало на меті тільки спекатися „клопоту" з одного боку та задержати безконкуренційне, свого рода диктаторське, вірніше: уявно-диктаторське становище з другого боку.

Серед такої сложаління гідної підготовки застали нас вибори. Заіснував бльок непольських народів і розпочалася спішна пошуканка на Волині за союзниками, щоби той бльок виповнити. Коли радикали відмовилися — а волинські обєднанці в своїй наївности були певні, що спільно виступлять у виборчому бок з радикалами (навіть говорилося, що без огляду на те, чи дійде в Галичині до порозуміння з радикалами, на Волині п. Черкавський і п. Жук виступлять як сіямські брати). — єдиною придатною для бльокування „силою" остав Сел Союз з П. Васильчуком. Але цей останній казав собі за приступлення до бльоку дорого заплатити. Він домагався необмеженого впливу в бльоку на всіх північних землях, тільки „з ласки" допускаючи кандидатуру п. Черкавського (до сойму і сенату і п. Островського). А одночасно як **conditio sine qua non** він виставив вимогу повної виборчої автономії, по суті безконтрольної сепарації у виборчій акції. Таким чином в лоні українців з листи 18 повстали два виборчі комітети: один у Львові для Галичини під кермою Обєднання, а другий у Луцьку під проводом пп. Черкавського і П. Васильчука. Саме тоді, як усі інші партії (Сель-Роб, радикали) сконцентрували всю виборчу акцію у Львові і звідсіля доломили „сокальський кордон" доспілими силами, Обєднання, поступаючись перед диктаторськими забаганками волинських і холмських „диктаторів", фактично посередньо закріплювало той кордон під політичним оглядом. Саме тоді, коли сель-роби і радикали засипували північні землі своєю львівською пресою, 18-ка здебільшого обходилася там місцевими органами: безпартійною „Українською Громадою" (яку в розгарі виборчої акції фактично закрито через інструовану чужонаціональними чинниками відмову друкарні-жида), звемічним „Селя-

Pr. 192/28. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisu z art 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927. poz. 398 Dzup. Nr. 45/927 dokonane dnia 21. marca 1928 przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma pt. „Dilo" Nr. 6 . z dnia 2 . marca 1928. z powodu że zamieszczony w tem czasopismie artykuł pod tyt. „Morel i polityka" zawiera w sobie znamiona zbrodni zaburzenia spokoju publicznego z § 6 a) ust. kar. b) oraz wydać po myśli przepisu z art. 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów, dnia 26. marca 1928 r. Mayer.

ським Шляхом" і виданим у Варшаві „Народом" (який в останніх тижнях не доходив до рук читачів, бо почта не доручувала). Вже аґітація 18-ки на Волині була просто недопущена на вічах і зборах, а українська преса 18-ки, навіть коли б вона була весь час виходила і доходила до читачів, не могла викликати ніякого захоплення серед виборців. Бо коли там не було вічів і зборів (яких майже не було), то не було того „заразливого", побуджуючого товчка, який міг би сколихнути виборчою масою і показати їй силу, значіння, вплив і виборчий розмах Обєднання. Вплив на виборчі маси північних земель могла мати тільки львівська преса, кооперуюча з Обєднанням. А її там майже не було. Зовсім природно, що сельробівська і радикальна львівська преса з довгими описами не лише віч і зборів, але й нечуваною сахвальбою та торощенням „пансько-попівсько-куркулівського" УНДО мусіла найти відповідний відгомін на північних землях. Таж у тій пресі представлялося справу так, що радикали і сель-роби просто відбувають тріюмфальний, побідний похід по Галичині розтоптуючи УНДО як дрібного червячка. Коли ж вони йдуть тріюмфальним походом по Галичині, то чому не мали б іти і по північних землях. „Як люди, так і я" — каже наш селянин. Як галицькі селяни схиляються перед всемогучістю сель-робів чи радикалів, то чому ж інакше мали б поступити волинські чи поліські селяни? Чинник збірности і солідарности побідив на цілій лінії.

Ось де на нашу думку треба шукати причин виборчої катастрофи на північних землях взагалі (коли мати на увазі наші внутрішні сили), а Обєднання спеціяльно. УНДО не тільки не перевело там ані одного свого партійця, але на державній листі (галицькими голосами) врятувало мандат сель-союзницького диктатора П. Васильчука.

Може гірко і терпко, але вповні правдиво змалювали ми катастрофальний стан справ на північних землях. Ми далекі від того, щоби робити докори якійнебудь особі і на неї звалювати весь тягар вини й відповідальности. Коли ми приводили деякі прізвища, то тільки тому, що не могли їх оминути. Корінь лиха ніколи не міститься в одній особі, тільки виростає з ширшого ґрунту.

Висновки зі зясованого стану насуваються самі собою. Невдача й катастрофа повинні бути для нас наукою на будуче. В першу чергу мусимо остаточно знести „сокальський кордон", мусимо перенести концентрацію наших кермуючих чинників (у Львові), а децентралізацію наших сил. Мусимо всі наші резерви перекинути на Волинь, щоби знищити всі упередження і сепаратні змагання, мусимо брати ті землі приступом. А до цього потрібно плянової праці на всіх ділянках громадського життя.

За океаном.

Зїзд греко-кат. духовенства в Канаді.

На днях має відбутися у Вінніпегу зїзд греко-католицького духовенства з цілої Канади. Тому, що епископ гр.-кат. українців у Канаді Н. Будка перебуває тепер в Римі, предсідником зїзду буде ген. вікарій епископського ординаріяту о. Олексів. Головна ціль зїзду — реорганізація української еміграції на церковно-народнім полі і намічення шляхів боротьби з т. зв. „неоправославними" (українськими автокефалістами), які доволі сильно поширювали свої впливи коштом греко-католиків, але в останньому часі вже підупадають і розкладаються. Зїзд греко-кат. духовенства, як видно з намічених рефератів, заповідається поважно. Може він започаткує нарешті еру консолідації українського елементу в Канаді, що походить в девятьох десятих з Галичини, але, на жаль, розбитий на кільки груп, що поборюються безоглядно в найбільш демагогічний спосіб.

Відчити про Галичину.

З канадійської української преси довідуємось, що проф. Володислав Біберович, який був перед кількома місяцями в Галичині в еміграційних справах, при нагоді своїх службових поїздок по Канаді виголошує реферати про положення українців під Польщею. В своїх рефератах проф. Біберович представляє всевидне політичне положення, а також культурний та економічний стан нашого народу в Польщі. При тій нагоді референт звертає увагу на пекучі потреби старого краю, зокрема на потребу негайної грошевої допомоги таким установам, як Рідна Школа, УКТОНІ, Товариство Охорони Воєнних Могил і ін., а також на потребу й корисність льокації капіталів наших емігрантів у Земельнім Банку у Львові і підтримки з Канади тих селян-односельчан, що купують землю на парцеляції, а не мають на це потрібної готівки.

Справа іміграції.

Домініяльне (центральне) правительство Канади в Отаві підняло тепер живу дискусію в справі іміграції. З дотеперішнього ходу дискусії виходить, що обмеження іміграційного закону, які обовязують від червня м. р., будуть знесені. Загально компетентні круги стоять на становищі, що Канада потребує нових переселенців, тому можна надіятися, що в короткому часі буде дозволений вїзд десяткам тисяч нових іміґрантів. Залізничі і корабельні компанії розпочали вже сильну агітацію за новими поселенцями в Канаді.

Населення Манітоби.

На основі перепису канадійського населення з 1926 р. провінція Манітоба зі столицею Вінніпегом має після національного походження такий склад населення: канадійців уроджених в Канаді 249.794, англійців уроджених у Британії 105.556, українців 77.658, німців 68.046, французів 42.896, скандинавців 27.696, прибувших зі Злуч. Держав 18.077, жидів 15.945, індіян 13.216.

Зразкові торги в ЧСР.

Під увагу українських економічних кругів.

Після відзискання державної самостійности чеський нарід сильно взявся до поширення праці не лише на політичнім, але також на культурнім і господарськім полях. На політичнім полі зискав скоро великі успіхи при помочі свого вельми здібного міністра Бенеша, на культурнім полі потребував лише укріпити старі надбання, яких Австрія не була в силі знищити, а на господарськім полі треба було починати богато дечого зовсім наново.

Правда, і на господарськім полі стояли чеські землі дуже високо, бо промисл і торговля були у них також давно розвинені; але в ширшім світі були вони знані як австрійські, тож треба було тепер виступити самостійно. І чехи виступили. Зорганізували зразкові торги, на які зачали стягати купців з чужини, котрим дають всякі полекші для здвигнення тих торгів. Чеська держава в своїм адміністр. осередку є перелюднена і має сильно розвинений промисл, для якого конче потребує чужини, звідки мусить спроваджувати сирівець, щоби фабричний промисл не упав, а міська людність мала працю і мала куди вивозити свої першорядні вироби, які під богатьома оглядами зовсім добре видержують змагання з німецькими, англійськими й іншими чужими виробами.

В початках занялися були тим торгов. і промисл. палати з управою міста Праги, а згодом чехи зорганізували постійний торговий уряд, який отсе уладив уже XVI. зразкові торги в днях від 18. до 25. березня ц. р. Щоби хоча в части представити розміри, вагу і значіння тих торгів не лише для чеської республики, але й для українських земель, які багато сирівців продають, а ще більше фабричних виробів купують, дозволю собі подати деякі числа з попереднього осіннього торгу у вересні 1927 року. На торг приїхали були купці з 36 держав, а то з 24 европейських та 12 позаевропейських. Були це купці з Англії, Німеччини, Франції, Італії, Бельгії, Данії, Голяндії, Швеції, Литви, Латвії, Польщі, Росії, України, Норвегії, Фінляндії, Туреччини, Румунії, Болгарії, Сербії, Греції, Альбанії, Швайцарії, Еспанії і Португалії, а зпоза Европи з Єгипту, Сирії, Палестини, Альжиру, Тунісу, Індії, Австралії, Японії, Аргентини, Бразилії, Мексика і Злуч. Держав.

З чужих виставців зразків своїх товарів були такі:

Бразилія виступила вже третій раз з кавою, оріховими оліями, лічничими билинами, тропічним деревом і т. п. та поробила звязки не лише тут, але і з сусідними державами.

Франція була найсильніше заступлена як іще ніде й ніколи; виступила зі всіми родами товарів і навязала звязки з чеськими і заграничними фірмами.

Індійська влада через свого делегата подбала про виставлення півсирівців, оліїв, шкір і мистецького промислу. Тут поробила звязки з Францією, Німеччиною, Італією, Польщею, Болгарією і Сербією.

Швайцарія по заключенім торг. договорі виставляла перший раз головно годинники, годинникарські й електротехнічні прилади, сири та чеколяди.

Цей передостанній торг скінчився найбільшими успіхами зі всіх дотеперішніх і дав доказ, що такі торги для республики потрібні. Сюди приїздять чужинці з предложенням своїх товарів, менше готових, а більше потрібних чеському промислові до перерібки, а тут купують славні чеські вироби шкляні, порцелянові, галянтерійні, графічні, текстильні і т. п.

На тім і на попередн. торгах можна було вже стрінути також пару українських фірм (Шипайло, Прага-Сміхов), які з виставленими товарами нічим не уступають чеським фірмам. Бажано було би, щоби й наші фірми з українських земель в недалекій будуччині старалися добути собі тут місце, бо Прага стає дійсно середньо-европейським торг. осередком, де можна знайти збут до цілого світа. Коли ще наших виробів не можемо виставляти на торги, то даваймо піввироби або сирівці. Та з цілою певністю потребуємо чеських виробів, які купуємо вже з другої або й третьої руки. Тому належалоб нашим купцям і спілкам, згл. Союзам, наблизитись до виробників на цих чеських торгах.

В найближчій будучности бажаним булоб бачити тут жін. спілку „Труд" з вишивками, виробників гуцульських килимів і представників гуц. деревляного промислу з їх виробами та „Центросоюз" зі взорами галицького прядива, яке жидівські купці вивозять масово на захід.

Прага, 18. III. 1928.

Яр. М. Олексенко.

Як стоїть справа роззброєння.

Великі держави, що радили у Женеві над роззброєнням ще досі не знають, чи відбудеться слідуюча конференція, а якщо відбудеться, то не знають: де, коли і з якою програмою. Заки зїдеться нова комісія роззброєнь Ліґи Націй, головні держави мусять раніше порозумітись із собою. Спол. Держави, Італія, Японія і Туреччина склали заяву голові комісії для роззброєнь, що вони готові взяти участь у новій конференції колинебудь і денебудь, але висловлюють бажання, щоби до цього часу ця комісія зробила вже щось реального.

Англія, для якої справа роззброєння є головно справою обмеження зброєнь на морі вже виступила з новим проектом, щоби дати доказ своїх мирних тенденцій. А саме: боєвий корабель не повинен мати більш як 30.000 тон; гармати на ньому повинні бути зменшені із 16 цалів на 13 і пів цал.; боєздатність гармат треба продовжити із 20 літ на 26. Делеґат Спол. Держав адмірал Джонс, що приїхав до Женеви радить над обмеженням морських зброєнь із англійською та японською делеґацією. Із Женеви пишуть, що їхні розмови мають вигляди на порозуміння. Одночасно панує погляд, що всі вони покищо погодяться на тому, щоби скликати окрему морську конференцію.

Англійська пропозиція має здається покищо таке практичне значіння, що морські держави можуть легко обмежити свій воєнний бюджет. Та як уявити собі війну, в якій буде вільно воювати тільки такими самими гарматами і точно означеним способом, зрікаючись розвитку техніки? Коли війна є виключена, навіщо ці гарматні засоби забезпеки?

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10. І. пов. на щадничу книжечку ч. 7910.

Поза кулісами „Донецької змови".

Із амстердамських джерел приходить звістка, що в справі арештування німецьких інжинірів дійшло до конфлікту між Чічеріном і „Державною Політичною Управою" (давнійша „чрезвичайка"). Чічерін домагається, щоби арештованих звільнити негайно і припинити всю акцію у звязку з т. зв. саботажною змовою в Донецькому басейні. Чрезвичайка в особі її голови Менжинського рішуче запротестувала проти цих домагань. Чічерін почав акцію у московських колах, щоби бодай дости перевести свою думку.

Америка і европейські довги.

У звязку з наміреною стрічею Бріяна з американським державним секретарем Кельоґом щодо противоєнного гарантійного договору, пішли чутки, що европейські держави, такі як Франція, хотять ужити заходів, щоби змінити плян Дов. На це відповідає півофіціяльна ..., що довго Кулідж є президентом нема ніяких підстав до таких надій.

Свята Шевченка.

Берлін.

Дня 11. березня п. р. відбулися в Студентському Домі при Українському Науковому Інституті в Берліні сходини з нагоди Шевченківських роковин. Хоча це свято обмежилося лише на вузький круг молодої генерації українських інтелектуалістів Берліна, то все таки заслуговує воно, як спроба шукання нових доріг для шанування памяти Шевченка, на увагу. Нечисленна публика зійшлася в позбавленій всяких традиційних прикрас салі Студентського Дому. Замість обовязкового при таких нагодах зеленю й вишиваними рушниками прибраного поетового портрету, побачили присутні дві чорні таблиці записані схемами ритмічної будови Шевченкових поезій. В год. 20.30 відкрив свято д-р М. Гнатишак короткою промовою, в якій скритикував дотеперішній спосіб святкування Шевченківських роковин, характеризований безнадійною порожнечою бомбастичної фразеольогії, панегіричним тоном та імпутуванням Шевченкові ex post найріжнороднійших ідеольогій. Як на одинокий рятунок від зульгаризування та збаналізування Шевченківських свят вказав промовець на новий, досі ще серед українців непрактикований шлях річевого, строго наукового підходу до справи. Слідувало кілька коротеньких, змістовних, позбавлених фразеольогії і панеґіризму рефератів. І так д-р Д. Олянчин читав про прояви національного хотіння в творах Шевченка, а після нього подав д-р К. Чехович з крейдою в руках минутовий річевий виклад про ритмічну будову Шевченкових поезій. Дальше прочитав п. Р. Каплинський Шевченкові вірші „У тієї Катерини" і „Минули літа молодії", а д-р М. Гнатишак подав літературно-історичний коментар до відчитаних поезій. Значіння Шевченка як творця в ділянці малярства і графіки схарактеризував коротенько п. М. Бутович, а на закінчення подав д-р К. Чехович інтерпретацію поеми „Розрита могила". По несповна двох годинах, прожитих в поважній атмосфері Шевченківського духа, розійшлися учасники, пізнавши, що не конче Шевченківське свято мусить бути шаблонове і банальне та що й на тому полі вступаємо помалу на нові шляхи позитивної праці й річевої інформації, котра безперечно цінніша й інтересніша, як дорожні „святочні" фрази, що лунали і, на жаль, досі лунають на Шевченківських помниках, влаштовуваних по всіх закутках широкої Української Землі.

Студентські справи.

З діяльности „Основи".

Товариство українських студентів львівської політехніки „Основа", має на меті організувати та споматати морально й матеріально студентів-українців вписаних на львівську політехніку. До Товариства належить тепер 170 членів на загальне число 230 українців студентів львівської політехніки. Ця решта студентів Товариством здебільша не цікавиться і тяжко її до нього стягнути. Вони подають себе при вписах за греко-католиків, але се здебільша сумнівний з національного боку елемент.

На основі статистичних даних членів „Основи" вписані на такі виділи:

Назва виділу:	Роки студій: I.	II.	III.	IV.	абс.	Заг.
механічний	14	11	7	8	2	42
рільничо-лісовий	19	9	8	1	3	40
хемічний	5	10	8	4	1	28
інжинірів	5	10	8	3	1	25
архітектура	3	1	1	1		6
загальний	5	11	7	1		27
Разом	52	52	39	28	7	168

Як із цього видно, то найчисленніше є заступлений виділ механічний, найслабше архітектура. Це явище можна пояснити до певної міри тим, що всі виділи, крім архітектури, діляться ще на відділи. Приміром: механічний на відділи: машиновий, електротехнічний, нафтовий; інжинірів на: мірничий, сухопутний, водний; хемія на: лябораторійний і фабричний.

Анкета, переведена на загальних зборах „Основи" дня 22. XI. 1927 р. виказала отсе:

1) Середні школи покінчило з дуже добрим поступом 20 проц., з добрим 50 прц., з достаточним 30 прц. Кляси повторяло 1 прц. членів „Основи".

2) Змінило факультети около 20 прц. З УВШ. перейшло 13 членів (на 120 присутніх на зборах) на політехніку у Львові.

3) Матеріяльно добре ситуованих є 20 проц., слабше 40 прц., зле 25 прц., а 15 прц. удержується власною працею. Щоби всі члени „Основи" могли нормально віджиплятися, потреба на це около 1000 зол. місячно. При родині мешкає 15 прц. наших членів. Стан здоровля менше-більше задоволяючий. Більша частина — около 62 прц. — майже не хорувала на небезпечні недуги. Старші річники хорували переважно на тиф, молодші на запалення легенів.

4) Понад 70 прц. членів не вживає нікотини, що належить підчеркнути як здоровий обяв.

5) Найбільше число студентів техніки вийшло з обох львівських гімназій, бо майже 40 прц. Гімназії клясичні дають 80 прц.

6) Серед техніків є велике заінтересування суспільними справами й культурно-освітніми, а мале кооперацією. Це здебільша загальні дані про українських студентів львівської політехніки. При Товаристві істнують: а) комісії: 1) Допомогова, 2) Комітет Будови дому українського техніка у Львові, 3) Культурно-освітня. б) секції: 1) руханкова, 2) фотографічна. в) клюби: 1) Радіо-клюб.

Одною з найважніших справ у Товаристві є справа будови „Дому Українського Техніка" у Львові. Технічні студії вимагають вигідних, гігієнічних та чистих мешкань. На стані українських техніків тимчасово не стати ізза матеріяльних причин. Комітет Будови дому українського техніка мусить занятися будовою такого дому і розвинути якнайширше акцію в тім напрямі, щоби такий дім здвигнено в якнайкоротшому часі. Розуміється, що Комітет зможе виповнити цей свій тяжкий, але достойний обовязок лише при сердечній співучасти всього українського громадянства.

Останні вісти.

ПОСОЛ Д-Р ЗАГАЙКЕВИЧ ВІЦЕМАРШАЛКОМ СОЙМУ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Вчорашнє засідання сойму було присвячене виборові заступників маршалка сойму і секретарів. Заступниками маршалка вибрані: Ян Возніцький (Визволене) 246 голосами, Марек (ППС) 239 гол., Домбский (Стронніцтво Хлопске) 230 гол., д-р Волод. Загайкевич 201 гол., Северин Четвертинський (ендек) 214 гол. Посли з „одинки" віддали білі картки. Тому абсолютна більшість вимагала 127 голосів. Секретарами сойму вибрані ості посли: Михалькевич (Пяст), Урбанський (хадек), Пйотровський (ППС), Руг (Визволене), Фіяковський (Стронніцтво Хлопске), Розмарін (жид), Корнацький (ендек), Карау (німець) і д-р **Ладика** (укр. соц.-радикал). Цей останній вибраний 243 голосами. „Одинка" знову віддала білі картки. Абсолютна більшість вимагала 135 голосів.

Після того маршалок звернув увагу, щоби найдальше завтра зранку посольські клюби і партії зголосили свій склад до соймової канцелярії, щоб створити групи, які мають право вислати своїх членів до комісій. Завтра мусить бути створена вже бюджетова комісія, тому, що до 1. квітня лишається ледви 3 дні і протягом того часу мусить бюджетова комісія сойму і сенату приняти провізорію.

З черги маршалок подав до відома, що від клюбу ППС зголошено внесок про амнестію для політичних вязнів. (Подаємо його окремо). Внесок відіслано до правничої комісії. Дальше зголошено внесок Українського і Білоруського Клюбів у справі виборчих зловживань, при чому пос. Хруцький просив про негайність внеску. Над негайністю українсько-білоруського внеску переведено голосування. За внеском було 195 гол., проти 187. Сойм відкинув отже негайність внеску (треба 2/3 голосів), тому українсько-білоруський внесок відіслано до адміністративної комісії.

Найближче засідання сойму відбудеться завтра з таким денним порядком: законопроект про бюджетову провізорію, законопроект про надзвичайні інвестиції і законопроект про бюджетовий прелімінар.

ЗНАЧІННЯ ГОЛОСУВАННЯ НАД УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКИМ ВНЕСЕННЯМ ПРО ВИБОРЧІ ЗЛОВЖИВАННЯ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Голосування над українським внеском про виборчі зловживання було характеристичне тим, що вперше голосувала спільно ціла „одинка" і ціла правиця, себто тзв. Клюб Народови (бувш. Звйонзек Людово-Народови і Хшесц. Нар.), христ. демократія, Пяст, частина НПР, а по другому боці голосували всі нац. меншости, ППС, Визволене і Стр. Хлопске. Це голосування показало, що в усіх справах, які торкаються спеціяльно непольських народів, знайдеться в нинішньому соймі завсіди більшість, яка ці справи рішатиме на некористь не-поляків. Треба теж рахуватися, що ця суто польська більшість буде зростати голосами т. зв. демокр. лівиці.

НАГЛЕ ВНЕСЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО І БІЛОРУСЬКОГО КЛЮБІВ

у справі виборчих зловживань.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Українсько-білоруське внесення про виборчі зловживання обіймає 7 друкованих сторінок. Покищо передаємо коротенький зміст. На вступі уміщено заяву, що вибори до сойму і сенату переведено так, що українцям і білорусам унеможливлено свобідно виявити свою волю. Тому вислід голосування є незгідний із справжньою волею українського і білоруського населення. Треба би списати цілі книжки, щоби описати всі факти зловживань, а ці описи були би не менше цікаві від найбільш сензаційних романів. Опісля йде перечислення найважніших категорій зловживань, починаючи від неправного іменування віцеміністра Цара ген. виборчим комісарем. Далі присвячено чимало місця розглядові таких категорій зловживань: 1) неправне уневажнення виб. лист, 2) тенденційний поділ виб. округів на обводи голосування, 3) тенденційний уклад списків виборів, 4) репресії проти друкованого слова, 5) акція воєводів, 6) перешкоди з боку держ. поліції, 7) пресії економічні та корупції, врешті фальшування волі виборців і післявиборчі репресії. Внесення предкладає конкретно: Сойм вибере надзвичайну комісію зі спеціяльними повновластями, які дадуть право перевести докладне слідство та зокрема переслухати свідків, зареквірувати і переглянути виб. акти, судові й адмін. акти, щоби ствердити розміри виб. зловживань і предложити соймові внесення на покарання винуватих.

ВНЕСЕННЯ ППС. ПРО АМНЕСТІЮ ДЛЯ ПОЛІТ. ВЯЗНІВ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Це внесення складається з 12 уступів. Їх зміст такий: У звязку з урочистою хвилиною відкриття конст. сойму даться амнестію винуватцям, учасникам і співинуватцям провин, доконаних із політичних, сусп. господарських, національних і релігійних причин та доконаних до 27. березня ц. р. Амнестія має бути повна. Не торкається вона ось таких провин: а) шпіонажі на шкоду польської держави та в користь чужій державі або в порозумінні з особою, яка ділала в інтересі чужої держави, б) провин, які доконано задля зиску.

ЩО БУДЕ ІЗ СОЙМОМ?

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Після вчорашньої бурі послідувала нині тишина. Урядова і півурядова преса на чолі з „Гло.ом Правди" виступила з такими різкими статтями на адресу сойму й учорашньої його більшости, що здавалося би, що доля сойму припечатана. Одначе годі щонебудь наперед пророкувати. Прим. сьогодні в соймі був віцепрем. Бартель і цю його присутність коментують у кулуарах так, що уряд не хоче демонструвати свого становища. Бойкот нинішнього засідання, яким поправді були білі картки клюбу 1-ки при виборі віцемаршалків творить надалі знак запиту. Дальша участь найбільшого в соймі клюбу 1-ки в діловій праці сойму є покищо невияснена. Буде вона безумовно залежна від директив, які клюб 1-ки дістане з Бельведеру.

ЧОМУ УКРАЇНСЬКІ ПОСЛИ ГОЛОСУВАЛИ НА ДАШИНСЬКОГО?

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Український Клюб мав до вибору тактику: або держатися від голосування, або перекинути свої голоси на одного з кандидатів. Щоби заманіфестувати своє окремішне становище, яке не привязує до ніякого з польських маршалків особливої ваги, Український Клюб висунув власного кандидата Ів. Ліщинського та голосував на нього в першім голосуванні. Одначе у звязку з кандидатурою Бартеля, яка не давала ніяких запорук, що будуть збережені мінімальні свободи парляментаризму, Український Клюб, стоючи на принціпіяльному становищі оборони парляментаризму, рішив перекинути у рішаючій хвилі свої голоси на кандидата, який будь-що-будь основні права парляментаризму буде імовірно боронити. Голосування Українського Клюбу за Дашинським зовсім не є тотожне із солідарністю Українського Клюбу з усіми починами польської лівиці і на будуче з нічім тактики Українського Клюбу не вяже.

ЖИДИ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Жидівський Клюб до нині не вибрав іще собі голови. Його функції виконує тимчасово найстарший із жид. послів Вигодський. У Жид. Клюбі замітна гостра різкість т. зв. райхівців і грінбавмівців. На практиці вже вчора показалася основна ріжниця між тими двома групами. Коли група Райха відносилася до вибору Бартеля щонайменше байдуже, то група грінбавмівців рішуче цю кандидатуру поборювала. Здається, що невияснений стан у Жид. Клюбі буде продовжуватися кілька місяців, аж до осінньої сесії.

НІМЦІ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Головою Німецького Клюбу вибрано пос. Навмана. Німецький Клюб займає вижидаюче становище. Годиться зазначити, що в Нім. Клюбі є група послів зі Шлеська настроєна рішучо опозиційно.

БІЛОРУСЬКИЙ ПОСОЛ ЮХНЕВИЧ НА ВОЛІ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Білоруського посла Юхневича випущено на волю.

РАТАЙ ПРО БАРТЕЛЯ

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Бувш. марш. сойму Ратай щойно сьогодні зложив приватно при[illegible] в кабінеті марш. Дашинського. Представникам преси він заявив, що не складав при[illegible]речення тому, бо ждав, хто буде вибраний маршалком. Коли ж Бартель був перейшов, Ратай був рішений зректися пос. мандату.

2-ЗОЛОТІВКИ.

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Грошові 2-золотові знаки (паперові сані) з датою 1. травня 1925. будуть із днем 31. березня 1928 стягнені з обігу. В речинці між 1. квітня і 31. III. 1930. можна ці паперові 2-золотівки виміновать в центральній держ. касі або у відділах Банку Польського.

ЗАЛІЗНИЧІ БІЛЕТИ НЕ ПОДОРОЖЮТЬ

Варшава, 28. III. 1928.

(Власна телефонограма.)

(ік.) Підвишку цін залізничих білетів, яка мала обовязувати від 1. квітня, відложено на неозначений час. У всякому разі в м. квітні її не буде.

Обвинувачення Німеччини радянською пресою.

Німецька преса передає дальші коментарі московської преси у звязку з арештуваннями в Донецькому басейні. „Правда" заявляє попросту, що „вся ця справа із німецькими інжинірами є звичайним претекстом для боротьби проти індустріялізації СРСР і його закордонного торговельного монополю". Це значить, що Німеччина від довшого часу пробувала захитати плянами радянського промислу.

Офіціяльна радянська телегр. агенція „Тасс" подає телеграму, що в звязку із арештуваннями в Донецькому басейні „повстали розбіжности думок серед німецьких промислових кол щодо становища, яке повинна заняти Німеччина в торговельних взаєминах з СРСР". При цьому німецька преса наводить ріжні голоси офіціяльних органів радянського уряду, підкреслюючи, що радянська преса ніде не дає доказів щодо цих розбіжностей і ніде не відповідає на домагання Німеччини, щоби не обвинувачувати арештованих перед скінченням слідства. „Берлінер Тагеблят" пише таке: „Кожний у Німеччині повинен зрозуміти, що напримок, згідний із мировим договором у Рапальо, є неможливий, коли росіяни роблять із цього договору висновок, що можуть із нами погано поводитись". На поклики радянської преси, яка звертається до мас, щоби порахуватись із контрреволюціонерами і вернутись до „правління мас", берлінський орган відповідає, що треба почекати, щоби побачити, який вплив матимуть ці поклики на... господарський стан СРСР.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·89·00—8·89·50, канадійський долар 8·84·50—8·85·00, чеська корона 0·26·33—0·26·66, австрійський шілінг 1·25·50 1·26·00, румунська лея 0·05·26 - 0·05·66, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·75—1·72·25, фунт штерлінгів 43·60·00—43·90·00, радянський червінець 32·60—33·00

Збіжжя.

Пшениця двірська 52·25—53·25, пшениця сединська 50·50—51·50, жито галицьке 40·25—41·25, ячмінь галицький броварняний 41·50—42·50, ячмінь на жниво 38·00—39·00, ячмінь пастівний 33·00—34·00, овес галицький 36·25—37·25, кукурудза румунська 39·00—39·50, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 50·00—60·00, фасоля кольорова 43·00—46·50, фасоля краса 55·00—60·60, горох ців-Вікторія 55·00—60·00, горох пільний 40·00—50·00, бобик 34·50—35·00, мішанка пастівна в зерні 00·00, вика 28·25—32·75.

НОВИНКИ

— **Конфіската.** Вчорашнє число „Діла" підпало конфіскаті за першу нашу телефонограму з Варшави, в якій описане було арештування соймових послів.

— **Темна хроніка.** Два румунські піддані шукали щастя в пасажі Федерів, але зробили „фелер", що дали себе переловити при вломі і тепер посидять є міс. — Бувш. адвокатський помічник Леон Гріс доїзжав із Брзозович у Львів, щоби заробити легким способом, облуплюючи кого можна. Він сидить уже в судовій вязниці, де може зустрінеться з молодою панною Сальою Шталь із Янова, що брала на борг маса товарів від львівських фірм на рахунок своєї неіснуючої крамниці, якої ніколи не мала. — У Грималові трьох бандитів придумало великоміський спосіб грабунку: вислали до господаря Болзара листа від одного адвоката з Тернополя, який будім то обіцював вільнути його двох синів із вязниці за 150 дол. Коли Болзар приїхав у Тернопіль із грішми, один із хитрунів завів його на темну вуличку і там два його спільники напали на нього. Грабіжників злощадя.

— **Податок від реклями.** Від 1-го квітня львівський магістрат заводить новий податок від крамничних вивісок, плакатів і іншого рода принадної реклями. Не є виключено, що Львів не єсть єдиний [illegible] в цього року [illegible] реклямові [illegible] тим, які побували [illegible] Україні: коли [illegible] подання на [illegible]

— **Дійсний театр.** [illegible] щов нову [illegible]

може зреволюціонізувати дотеперішні методи судового слідства. У заплутаній справі вбивства торговця діямантами Трюфема, слідчий суддя рішив відограти сцену цього вбивства перед очима обвинуваченого. Публика не мала доступу до цього видовища, але туди допустили газетних фотографів. Сценою було бюро, де доконали вбивства. Головним актором — убийник Месторіно, але не сам. У його ролі виступав жандарм Мугель. Замісць Трюфема, який лежить від 3-ох тижнів у могилі виступав спершу інший жандарм, а потім 65 кілевий мішок, на те, щоби можна показати чи цей тягар міг убийник сам знести на вулицю із пяти сходів. Пєсу грали ультрареалістично. Тільки Месторіно мав звязані руки — не можна було рискувати для ефекту і дати йому волю у виставі. Трюфем домагається грошей від Месторіна на вексель. Месторіно в люти вдаряє його по голові так сильно, що цей паде на землю, закладає йому рот ватою а потім залізною штабою, яку хапає із стола добиває його на землі. Жандарм заграв цю сцену так талановито, що шваґрова Месторіна, присутна при цьому, яка досі заявляла, що нічого не знає, крикнула несамовитим голосом: „Так! я це бачила!" і зомліла. „Вибач мені!" закричав убийник. А шваґрова „Боронись! Я вибачаю тобі!" Поліція здобула рідкий сценічний успіх. Юрба, що зібралась на вулиці підчас цієї вистави ревіла „Убив! убив!" Кілька годин пізніше весь Париж оглядав фотографії із цієї жахливої пєси і... судову рецензію на неї. Якщо париський суд схоче при майбутнім такім злочині повторити таку пробу то повинен дати доступ публиці, що любується у „сильних трагедіях". Тоді за кожне місце платитимуть більші гроші як у театрі.

— **За могилу Гамлета.** Данський суд в Ельсінорі рішатиме одно із найважніших питань, над якими ломили собі голову авторитетні судді. Є це питання, чи в цьому місті справді находиться могила князя Гамлета, обезсмертненого Шекспіром. Справа не є теоретична, над якої розвязкою мучаться сотні літ дослідники Шекспіра, а наскрізь практична. Міська рада Ельсінору (данці пишуть: Гельсінгер) призначила окремий фонд місцевому комітетові, що мав дбати за віднову та прикрасу могили Гамлета. Цей фонд був призначений не з пієтизму для памяти трагічного кандидата на престол, а з чистого інтересу: щороку тисячі туристів з усього світа відвідували гріб Гамлета не так із пієтизму для Шекспіра як із простої людської цікавости. Тимчасом комітет опіки цього гробу не цікавився Гамлетом і гроші пропиндрив. Комітет розвязали і домагались від нього звороту 4000 корон. Тоді голова комітету заявив, що про гроші нічого не знає, а зрештою їх не можна було би вжити на призначену ціль, бо досі невідомо, де справді находиться гріб Гамлета. При цьому покликався в цій справі на погляди копенгаґенської преси, яка давно вже невдоволена, що таке мале містечко як Ельсінор тягне великі доходи із памяти такого великого письменника як Шекспір. Суд має рішити справу: чи правдою є те, що Гамлет спочиває в Ельсінорі. Шекспірольоги мають ще одну нагоду почати вікову суперечку на тему гамлетівської трагедії.

— **Рідка фотографічна знимка.** Рідка фотографічна знимка вдалась аматорові настроєвих краєвидів у Парижі Жанові Крокалес, який одного вечора вибрався в „Булонський Ліс" із своїм апаратом. Коли він вибрав найгарніше місце для знимки і насвітив перед апаратом маґнезію, у цюж мить промчало перед ним авто і він почув людський крик. Дві особи боролись у середині авта; він мав враження, що мущина душив жінку. Коли авто щезло, він найшов на стежці жіночу торбинку з грішми, хустину з монограмом та графською емблемою. У хаті проявив він кліше і найшов на нім дві невиразні тіни осіб. Авто, яке він зогляднув було жовте. Крокалес предложив свою знимку поліції, яка пробує розяснити всю історію. У „Булонськім Лісі" нема досі слідів ніякого злочину. Невідомо, чи особа, яку душили в авті, впала жертвою злоби. Авта теж не розслідили. На випадок, якби злочин відкрили, поліція мала би в руках рідкий „доказовий матеріял"!

— **Двохденні подружа.** Московська преса поміщує цікавий присуд Найвищого Суду: кожний, хто вийде в подружжі звязки на протяг одного або двох днів відповідатиме згідно із карним кодексом за насильство на особі жіночого пола. В присуді не сказано, чи трьохденне подружа вважає радянське законодавство вже... нормальним?

— **Очищування Пані Свободи.** Нюйорські громадяни ні новоприбувші европейці не можуть більше глядіти на статую Свободи, що стоїть у нюйорській пристані. Від 44-ох років від коли Спол. Держави дістали її в дарунку від Франції, вона не купалась. Тепер вона від голови до стіп вкрита брудом. Воєнне міністерство яке вважало себе найбільше покликаним у справі цієї статуї, тому, що на неї глядять люди від моря, рішило нарешті обмити Свободу. Три дні тріватиме її купіль. Купіль буде оригінальна: три дні статую обкидуватимуть мильними кулями і змивати великанськими сикавками. За прикладом Спол. Держав повинна піти неодна держава і нарешті очистити з бруду свою Свободу!

— **Світова всячина.** Америка, уряд шукає слідів у СРСР свого громадянина Дельвіюса, який приїхав перед пів року до Хабаровська і щез; є чутки, що його розстріляли за шпіонажу. — Речинець виборів у Німеччині назначили на 20 травня. — Савойський князь Аймоне організує наукову виправу до Гімалаїв за підмогу міста Мілана. — На осінь вибирається в Европу кількох орієнтальних володарів на офіціяльні відвідини: єгипетський король Фуад, турецький Мустафа Кемаль і перський шах. — Грізний вулькан Кракатав почав знову рухатись; 37 підземельних товчків супроводить його діяльність. — У франц. місті Тур завалилась стародавня вежа із VIII. ст. — У подорожі балетової трупи Тілера із Берліна до Відня щезла із 66 танечниць одна, невідомо коли і як. — Другий син шведського наслідника престолу князь Сіґвард вступає до академії мистецтва, щоби стати малярем. — У Будапешті пишається на одній виставці замовлена виправа для одної дитини графині Вімпфен за пів міліярда кор. — Із СРСР до Польщі приїде 150.000 курок. — Литва з днем 1-го січня мала 2.286.886 мешканців, в чого 1.093.026 мущин. — У Капштаді відкрили нову зорю „Нова цікторіє", запримічену вперше 1925 р.; вона поділена на дві частини і на північній півкулі невидна.

Театри.

„Кооператива Український Театр" під дир. Й. Стадника (вул. Шашкевича):

31-го г. 7·30 веч. „Над Дніпром", опера Е. Форостини.

Міський великий театр:

29-го г. 7·30 веч. „Гамлет".
30-го г. 7·30 веч. „Гамлет".
31-го г. 3·30 попол. „Гамлет" (знижки).

Міський „Театр Новин":

29-го г. 8 веч. „Леді Шік".
30-го г. 8 веч. „Леді Шік", оперетка В. Кольо (премієра).

КІНА.

„Апольо": „Серафим людства" (Франциск із Ассісі).
„Палас": „Поліція наладжує рух" і „Азарт".
„Лев": „Демон цирку".
„Фатаморгана": „Шансонетки"

Нові книжки й видання.

ЖУРНАЛИ:

„Життя і Знання", ілюстрований популярно-науковий і літературний журнал. Видає Т-во „Просвіта". Рік II. ч. 7. Львів 1928. Зміст: М. Боровський: З життя бджіл (3 образки). А. Крушельницький: Дитячий вік Івана Франка. М. Бажалук: Нафта й споріднені твори природи (2 образки). М. Рудницький: Жіль Верн, віщун сучасних винаходів (1 портрет і 1 образок). І. Раковський: Виріб заліза (5 образків). Ф. Міллер: Залізо. І. Яровацький: Спадковість (1 портрет і 2 образки). І. Мельник: На Камчатку. Спомини з подорожі (5 образків). О. Наріжний: Бурсак. Роман.

„Вільне козацтво", двотижневий літературний і політичний журнал. Виходить у Празі. ч. 7. 1928. Журнал містить російські й українські статті.

„Slovansky Prehled" sbornik pro poznavani politickeho, hospodarskeho, socialniho a kulturniho života slovanskych statu a narodu. Redaktor: A. Cerny. Ч. 3. Річник XX. за березень. Прага 1928.

„Przegląd Polityczny", czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa, grudzień 1927. Tom VII. Zeszyt 4.

„Жіноча Доля", двотижневик для українського жіноцтва. Начальна редакторка: сенаторка О. Кисілевська. Рік IV. Ч. 6. Коломия, 15. березня 1928.

„Сільський Господар", орган краєвого т-ва господ. „Сільський Господар". Річник XIV. ч. 6.

„Господарсько - кооперативний часопис", орган Ревізійного Союзу українських кооператив. Виходить що тижня. Рік VIII. Ч. 12. Львів, дня 21. березня 1928.

„Кооперативне Молочарство", додаток до „ГКЧ" ч. 12. Рік III. Львів, березень. Ч. 3. Число містить звіт з діяльности і замкнення рахунків Краєвого Молочарського Союзу „Маслосоюз" у Стрию за діловий рік 1927.

„Сокільські Вісти", орган українського сокільства. Річник I. Число 3. Львів, березень 1928.

„Вісти з Лугу", письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті і науці. Виходить що місяця. Львів, березень. Річник III. Ч. 3.

„Літопис українського друку", орган державної бібліографії УСРР., щотижневе видання Української Книжкової Палати. Ч. 2—3 з 21. січня 1928 р. Виходить у Харкові.

КНИЖКИ.

Звіт з діяльности і замкнення рахунків Краєвого Молочарського Союзу Маслосоюз" у Стрию, кооперативи з обмеженою відповідальністю, за 1927 рік. Львів, 1928.

„Вправи вільноруч" уложив Ст. Гайдучок. Накладом „Сокола-Батька". Львів, 1927. Літографія. Стор. 12 вел. форм. 42. Ч. 1. Такогож розміру і число 3.

„Rozwód" i unieważnienie małżeństwa według obowiązujących obecnie ustaw w Polsce Opracował dr. Elkon Margulies adwokat we Lwowie. Lwów 1928.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

о. Володимир Глібовицький гр. кат. парох Баковець деканату бобрецького упокоївся в Бозі дня 27. березня 1928 по важкій і довгій недузі в 61. році життя а 37. р. священства. — Покійний брав живу участь в народньому життю а в часі воєнного лихоліття перебував тяжкі дні в Талергофі що підорвало його здоровля. Похорони відбудуться в пятницю дня 30. березня ц. р. в Баківцях. В. И. П.!

ОПОВІСТКИ.

Порадня материй вул. Ходоровського ч. 15, повідомляє, що лікарські ординації відбуваються кождого дня рано від год. 9-тої; пополудни від години 3-тої. Насвітлювання кремінною лямпою в ціні по зол. 2 відбуваються кождого дня. — Управа. 4—?

Заходом Українського Технічного Товариства відбудеться дня 31. березня 1928 в год. 7. веч. у власній домівці Ринок ч. 10/II. відчит Тов. Осипа Васюти ілюстрований світляними образами на тему: Відбудова желізничих обєктів і будова жел. шляху Стоянів-Луцьк. Гости раді! 1—1

Вистава килимів у Національному Музеєві у Львові (вул. Мохнацького 42). В неділю 1. квітня 12 год. буде пояснити виставу директор Музею І. Свєнціцкий. Закуплені вироби з вистави килимів і гафтів Ольги і Олени Кульчицьких можна підняти в понеділок 2. квітня. В суботу 7. квітня в 12-ій годині буде передана до ужитку широких кругів Громадянства осібна вистава давнього галицького килимарства XIX. в., яке виступить дуже релефно на тлові великої вистави килимарства наддніпрянського XVIII. в. 1—2

Ширіть наш часопис!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів. Ринок ч. 10.